

Asociace
pro mezinárodní
otázky
Association
for International
Affairs

Conference Report

Role Rady a Evropské rady po Lisabonské smlouvě

—

Listopad 2012

Role Rady a Evropské rady po Lisabonské smlouvě

—

Kateřina Pleskotová

Listopad 2012

Conference Report

Role Rady a Evropské rady po Lisabonské smlouvě

–
Listopad 2012

Asociace pro mezinárodní otázky uspořádala již jedenáctou expertní debatu v rámci projektu [Challenging the Czech Tales on European Policies](#), která se tentokrát zaměřila na otázku role Rady a Evropské rady, přesněji řečeno jejich úloze a evaluaci jejich činnosti tři roky od uvedení Lisabonské smlouvy v platnost. Pozvání Asociace pro mezinárodní otázky na debatu s odbornou veřejností, kterou moderoval Arnošt Marks, přijal **Marek Mora**, ředitel kabinetu Generálního tajemníka Rady, či dle jeho vlastních slov privilegovaný pozorovatel post-lisabonských změn.

Celá debata byla protkána myšlenkou, že všichni ministři či premiéři a prezidenti, podílející se na fungování Rady a Evropské rady, jsou vytíženi domácí politikou, a proto se někdy může zdát, že ta evropská je až na vedlejší koleji. Časové požadavky jsou u premiérů či ministrů tak náročné, že unijní agenda pak působí tak, že jí není věnovaná dostatečná pozornost.

Marek Mora začal svůj příspěvek rozčleněním současných možných problémů jak Evropské rady, tak Rady do tří zvláštních specifik, které charakterizují fungování těchto dvou institucí. Prvním bodem je velký podíl úředníků na každodenním chodu celé Evropské unie. Všechny podklady jsou připravovány právě těmito pracovníky, kteří se snaží ve své nejlepší vůli vykonávat zadanou práci, někdy však do práce mohou promítnout i vlastní názor či ideologii. Problém dle Mory spočívá i v mechanismu rozhodování Rady, který se někdy jeví jako těžkopádný. Další specifikum Mora spatřuje v transformaci těchto institucí s každým rozšířením, během kterého se do zaběhnutých struktur musí zapojit nové přistoupivší státy a jejich zástupci. To posiluje silnou heterogenost členské platformy a zpomaluje proces rychlé dohody. Poslední specifikum je viditelné především během jednání ministrů v Radě, kdy jsou jednotliví aktéři silně ovlivněni národními zájmy, které chtějí uhájit a prosadit i na evropské rovině. Mora však zmínil i některé sektory, u nichž jsou priority natolik silné, že polarizace členských států je výrazně utlumena a ministři sdílejí priority, které jsou důležité v rámci celkového rozvoje, avšak v národním kontextu by se těžko prosazovaly (např. můžeme zmínit ministry zemědělství či životního prostředí).

V rámci zhodnocení efektivnosti opatření zavedených Lisabonskou smlouvou se přednáška věnovala vybraným změnám, které dle Mory vývoj EU ovlivnily nejvíce. Nový typ schvalování kvalifikovanou většinou, který je nejviditelnější změnou, však dle řečníka není tak dramatický, poněvadž státy se stejně snaží hledat konsenzus. Mora zmínil časté setkávání členů Evropské rady na úrovni premiérů či prezidentů jakožto klíčové při raném období krize, která nyní postihuje celý svět.

Tato krize také stojí v cestě analýze, jak se vůbec EU po přijmutí Lisabonské smlouvy změnila, neboť je v některých případech obtížné rozhodnout, zda se změnila kvůli tlakům krize nebo v důsledku změny daných novým primárněprávním uspořádáním. Je tak obtížné jasně stanovit, v čem došlo k hlavním změnám jak

Conference Report

Role Rady a Evropské rady po Lisabonské smlouvě

–
Listopad 2012

v negativním, tak pozitivním smyslu. Vše je pouze založené na odvěké otázce, co by bylo kdyby. Krize postavila evropské lídry před problém, na který ještě Unie společně nebyla připravena, řešila ji různými ad hoc ustanoveními a doteď boj s krizí leží zejména na bedrech jednotlivých států. Politicky je navíc těžké uchopit celkový unijní koncept zejména z pozic lídrů jednotlivých států, kteří se v Bruselu snaží adresovat především své domácí publikum, kterému se musí zodpovídat. Proto, jak Mora připomíná, je velice těžké najít tzv. společný příběh dvaceti sedmi lídrů a dvaceti sedmi národů.

Následná diskuze a otázky se převážně zaobíraly tématem české pozice a působení České republiky v EU. Shrnuty byly i praktiky vyjednávání v EU jako předjednávání či došlo na debatu o legislativních procesech. Dle Mory by Česká republika měla být stabilní partnerem, která nemusí být součástí hlavního proudu evropské integrace, ale zároveň by měla být dobrou oporou svým spojencům.

Zajímavá diskuze se rozpoutala na téma postavení ČR. Dle některých posluchačů snaha české vlády stát hlavně za vysokou konkurenceschopností je mnohem důležitější a adekvátnější, nežli přehnaná snaha stát v hlavním proudu integrace za každou cenu. Je tedy lepší snažit se uspět a konstruktivně zastávat jedno téma či se agilně až přehnaně snažit zapojit do veškeré agendy? ČR sice může být mimo proud politické integrace, ale jasně si vytyčila své cíle a priority.

V souvislosti s tímto tématem se také Mora lehce dotknul tématu Fiskální smlouvy, která je pro něj dobrým příkladem, jak mohla Česká republika ukázat svou spolehlivost a on sám nevidí jedinou překážku v podepsání. Posluchači také polemizovali o rozšiřovacích vlnách Evropské unie, které dle Mory výrazně přispěly k prodloužení rozhodovacích procesů. Nicméně tyto administrativní komplikace byly podle odborného publika vykompenzovány entuziasmem nových členských států, avšak tento drive se již ztrácí. Naprosto zásadní je pak jak pro Moru, tak i debatující většinu z řad publika, kvalifikovanost jak úředníků EU, tak zejména politiků, u kterých často můžeme pozorovat časovou vytíženost a tudíž nedostatek prostoru naplno se věnovat evropským otázkám.

Conference Report

Role Rady a Evropské rady po Lisabonské smlouvě

–
Listopad 2012

ASOCIACE PRO MEZINÁRODNÍ OTÁZKY (AMO)

Asociace pro mezinárodní otázky je nevládní nezisková organizace založená v roce 1997 za účelem výzkumu a vzdělávání v oblasti mezinárodních vztahů. Základním posláním AMO je přispívat k hlubšímu porozumění mezinárodnímu dění. Díky svým aktivitám v České republice i v zahraničí a dlouholeté historii je AMO vnímána jako čelní nezávislá instituce svého druhu v České republice.

K DOSAŽENÍ SVÝCH CÍLŮ ASOCIACE:

- formuluje a vydává studie a analýzy;
- pořádá mezinárodní konference, expertní semináře, kulaté stoly, veřejné diskuse;
- organizuje vzdělávací projekty;
- prezentuje kritické názory a komentáře k aktuálnímu dění pro domácí a zahraniční média;
- vytváří příznivější podmínky pro růst nové generace expertů;
- podporuje zájem o disciplínu mezinárodních vztahů mezi širokou veřejností;
- spolupracuje s řadou dalších domácích i zahraničních institucí.

VÝZKUMNÉ CENTRUM AMO

Výzkumné centrum Asociace pro mezinárodní otázky je předním českým think-tankem, který není spjat s žádnou politickou stranou ani ideologií. Svou činností podporuje aktivní přístup k zahraniční politice, poskytuje nestrannou analýzu mezinárodního dění a otevírá prostor k fundované diskuzi. Hlavním cílem Výzkumného centra je systematické sledování, analýza a komentování mezinárodního dění se zvláštním zaměřením na zahraniční politiku České republiky.

Výzkumné centrum bylo založeno v říjnu 2003 jako analytický útvar Asociace pro mezinárodní otázky se zaměřením na mezinárodní vztahy a zahraniční, bezpečnostní a obrannou politiku. Jádrem VC AMO je [tým analytiků](#), jejichž prostřednictvím nabízíme odbornou expertízu v hlavních problémech světových regionů a klíčových otázkách současné mezinárodní politiky. Výzkumné centrum zpracovává [vlastní odborné studie](#), analytici poskytují [komentáře](#) k aktuálnímu dění prostřednictvím médií. Dedikovanou platformou pro hodnocení mezinárodní politiky je [blog AMO](#).

SLEDUJTE NÁS!

